

Kinderen in de verdrukking in 'Manhatan'

maandag 06 april 2009 | 03:49 | Laatst bijgewerkt op: maandag 06 april 2009 | 03:52

De zeventiende eeuw hebben wij leren zien als een eeuw van voorspoed, welvaart en culturele hoogtepunten.

Onze Gouden Eeuw. Maar de tijd van Rembrandt, Vondel en Vermeer heeft een pijnlijke keerzijde. De tegenstellingen tussen rijk en arm, machtig en rechteloos, blank en zwart waren enorm. Zo bezien is de Gouden Eeuw ook een eeuw om je voor te schamen.

Rob Ruggenberg (1946) uit Best schrijft over die tijd in zijn derde jeugdroman 'Manhatan', die zich afspeelt rond 1643 in Nieuw Amsterdam, een stad die wij nu kennen als New York. Door het beschrijven van het lot van drie kinderen - een Amsterdamse straatjongen, een indiaans meisje en een zwarte slaaf - die in Manhatan terecht gekomen zijn, werpt hij een ander licht op de viering van het 400-jarige bestaan van de banden tussen de Verenigde Staten en Nederland.

Rob Ruggenberg heeft een passie voor geschiedenis en reizen en die passies leiden steeds weer tot spannende en bijzonder goed gedocumenteerde boeken. De meeste mensen die in 'Manhatan' voorkomen hebben echt bestaan.

Kinderen die op onzachte wijze in aanraking komen met de wereld van de volwassenen, zijn een belangrijk thema voor Ruggenberg. Ook in 'Manhatan' worden kinderen onder barre omstandigheden en tegen wil en dank in elkaars armen gedreven.

Maar de schrijver gebruikt het verhaal over de kinderen ook om nog een groot onrecht aan de kaak te stellen: de moord op een groep indianen, in opdracht van de directeur-generaal van Nieuw-Nederland Willem Kieft in 1643.

Deze slachtpartij is des te schrijnender daar de indianen voor een vijandige stam naar het Nederlandse fort waren gevluht om daar bescherming te zoeken. Een soldaat doet er in het boek verslag van:

"De jonge soldaat stak zijn handen omhoog. Die trilden alsof hij koorts had. 'Hiermee! Hiermee! Heb ik ze om zeep geholpen!' riep hij. Zijn stem sloeg over. 'Medelijden, dat mocht niet! Mannen, vrouwen, de kinderen, de oude mensen... We hebben ze doodgeschoten, in het vuur gegooid, we hebben ze de rivier in gejaagd, waar ze verzopen. We hebben baby's van hun moeders borst gerukt en met onze messen in stukken gehakt!'"

De passage is ontleend aan verslagen van ooggetuigen uit die tijd, want Ruggenberg gaat niet op de hurken voor zijn jonge lezers. Hij beschrijft de werkelijkheid zoals hij die ziet: realistisch en keihard. Door de argeloosheid van de kinderen af te zetten tegen de gewetenloosheid waarmee de Nederlandse machthebbers in Nieuw Amsterdam te werk gingen, maakt hij zijn punt.

Het verhaal begint met de jonge Pye, die opgroeit als zoon van een Amsterdamse hoer, die aan syfilis lijdt. Ze raakte zwanger van Pye toen ze als dienstmeisje bij een rijke familie werkte. Als Pye hoort dat hij vermoedelijk de zoon is van Willem Kieft, die als directeur-generaal in Nieuw Nederland zit, besluit hij zijn vader op te zoeken.

Zijn schip vergaat echter en meer dood dan levend wordt Pye gevonden door het indiaanse meisje Waupatukway (spreek uit: Waup-atoek-kwee). Zij verzorgt hem en redt zijn leven. Daarna ontmoeten zij de jonge, ontsnapte slaaf Manuel Congo. Deze drie sluiten tegen wil en

dank een verbond tegen de machthebbers
en uitbuiters.

Waar in Ruggenbergs vorige boek 'Slavenhaler' de humor het schrijnende verhaal nog wat verzacht, overheerst in 'Manhatan' ernst en ellende en is er nauwelijks een lichtstraaltje dat deze trieste levens verlicht. Het enige dat een sprankje hoop biedt, is vriendschap en de trouw van die drie opgejaagde kinderen.

'Manhatan' is daarnaast ook gewoon een geweldig spannende avonturenroman voor de jeugd vanaf elf jaar.